

Quickscan flora en fauna

Gammelkeresweg 6-8/Deurningen

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Gammelkeresweg 6-8/Deurningen

Concept

Versie 1

Opdrachtgever

Provincie Overijssel
De heer W.H. van Haaften
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7338
Datum: 21-8-2015
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: B.R Haamberg
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgestane ontwikkeling	6
3	NATUURWETGEVING	8
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	8
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	10
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur	11
3.4	Rode lijst	12
4	METHODE	13
4.1	Bureauonderzoek	13
4.2	Terreinbezoek	13
5	BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN	14
5.1	Planten	14
5.2	Zoogdieren	14
5.3	Vogels	19
5.4	Amfibieën en reptielen	20
5.5	Vissen	20
5.6	Beschermde soorten ongewervelden	21
6	CONCLUSIE EN VERVOLG	22
6.1	Zoogdieren	22
6.2	Vogels	23
6.3	Uitvoerbaarheid van de plannen	23
6.4	Geldigheid onderzoek	23
	LITERATUURLIJST	26

Figuur 1. Ligging plangebied (bron: Arc Gis online)

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Gammelkeresweg 6-8 te Deurningen is een voormalig agrarisch bedrijf gevestigd. In het kader van ontstening van het landelijk gebied heeft de provincie Overijssel het voornemen de bedrijfsgebouwen te slopen en de erf verharding te verwijderen. De aanwezige bedrijfswoningen vallen buiten de geplande ontwikkeling. Na het slopen van de gebouwen worden er twee nieuwe wooneenheden gerealiseerd op de vrijgekomen grond.

In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en –beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

1.2 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie en de voorgestane ontwikkeling beschreven. Op basis van deze informatie is voorliggende toets uitgevoerd. Hoofdstuk 3 geeft een beknopte beschrijving van de natuurwetgeving en –beleid. De gehanteerde methodiek is beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten verwacht worden, wat de effecten van de ontwikkeling op deze soorten zijn en of een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen van dit onderzoek. De snelle lezer kan volstaan met het lezen van hoofdstuk 2 en de conclusie in hoofdstuk 6.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt langs de Gammelkeresweg te Deurningen, zie figuur 1 voor de begrenzing van het gebied. Op het voormalige agrarische erf staan twee wooneenheden. Overige bebouwing op het erf bestaat uit een half open kapschuur, een voormalige ligboxenstal, een jongveestal en enkele varkensstallen en bijgebouwen. Het overgrote deel van het erf is verhard, aan de oostzijde zijn keerwanden voor kuilvoeropslag aanwezig. Opgaande beplanting bestaat uit zomereik welke aan weerszijden van de bedrijfswoningen staan. Zowel de westzijde als de oostzijde van het erf grenst aan een bosclement. Permanent watervoerende elementen ontbreken in het plangebied, net ten noorden van het erf stroomt de Gammelkerbeek (welke recentelijk heringericht is). Verlichting rond het erf concentreert zich rond de bebouwing. Op pagina 7 is een sfeerimpressie van het plangebied weergegeven.

2.2 Voorgestane ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het slopen van de voormalige agrarische bebouwing, waaronder de kapschuur, melkveestallen, varkensstallen en bijgebouwen. Ook de aanwezige erfverharding wordt verwijderd, behoudens het oprit naar de bestaande woningen en de ruimte rond de terrassen van deze woningen. Ter hoogte van de jongveestal wordt het perceel afgegraven zodat er aansluiting ontstaat bij de nieuw ingerichte Gammelkerbeek.

Na de sloop van de gebouwen worden twee nieuwe woningen gerealiseerd op het erf. De aanwezige beplanting valt buiten de ruimtelijke ingreep en blijft in de toekomstige situatie behouden.

Sfeerimpressie plangebied met van links naar rechts en van boven naar onder: Foto 1: schuur grenzend aan ligboxenstal, Foto 2: varkensschuur, Foto 3 en 4: aanzicht ligboxenstal en binnenzijde, Foto 5: zolder op half open kapschuur, foto 6: opslag tussen varkensschuren, foto 7: werktuigenberging, foto 8: bestaande te behouden bebouwing.

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
Vogels	Gedragcode (of Ontheffing)	Gedragcode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Figuur 2. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en hollen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Figuur 2 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Beschermde Natuurmonumenten

Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten, beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen die (delen van) Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument. In totaal blijven 63 Beschermde Natuurmonumenten bestaan.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen. Maar soms doet het ministerie van Economische Zaken (EZ) dit.

Gevolgen plangebied

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 4 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Lemselermaten. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden wordt niet verwacht dat de werkzaamheden een invloed hebben op aangewezen habitattypen en -soorten. Derhalve is er geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN/EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen noodzakelijk) een NNN/EHS-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS. De bosen en de gammelerbeek ten noorden van het plangebied maken wel onderdeel uit van NNN/EHS-

gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.4 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop 3363 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. Binnen deze rapportage wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet en worden Rode Lijst-soorten niet aangehaald.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door B. Haamberg uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Dit betrof op 19 augustus 2015 bij 19°C, licht bewolkt, droog weer en windkracht 1 (beaufort). Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek is flora aangetroffen kenmerkend voor voedselrijke en verstoorde milieus. Aangetroffen zijn onder meer rode en witte klaver, grote brandnetel, koninginnekruid, harig knopkruid, speer- en akkerdistel. Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet vastgesteld.

Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat, beschermde planten voorkomen.

Effecten en advies

Tijdens het veldbezoek is geen beschermde flora aangetroffen en deze is op basis van het aanwezige biotoop en functie van het plangebied ook niet te verwachten.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;

- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonende soorten, rosse vleermuis een boombewonende soort terwijl gewone grootoorvleermuis en de ruige dwergvleermuis zowel boom- als gebouwbewonend zijn.

De ligboxen- en jongvee stal beschikken over een spouwmuur, zijn voorzien van plaatwerk en hebben een platendak. De ligboxenstal verkeert in bouwvallige conditie, met scheuren in het plaatwerk en een open voorzijde. Beide objecten lijken ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege tocht, beperkte bufferende capaciteit en aanwezigheid van licht waardoor voor vleermuizen ongunstige omstandigheden aanwezig zijn. De aanwezige varkensschuren zijn voorzien van lage spouwmuren, en zijn voorzien van een platendak. Evenals de melkveestallen lijken deze objecten geen functie te vervullen als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de beperkte buffercapaciteit die de gebouwen bezitten, hetgeen een ongunstig microklimaat tot gevolg heeft. De half open kapschuur en overige bijgebouwen beschikken in grote mate over dezelfde eigenschappen als eerder beschreven melkvee- en varkensstallen waarbij op basis van expertise ook deze objecten geen functie als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen lijken te vervullen.

De wooneenheden beschikken beiden over een spouwmuur, gevelbetimmering en pannendaken en zijn goed toegankelijk voor vleermuizen ondermeer door de aanwezige dilatatievoegen. Door buffering van de panden ontstaat een voor vleermuizen gunstig microklimaat. Het is aannemelijk dat de bestaande wooneenheden in het plangebied een functie vervullen als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten.

Potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen zijn tijdens het veldbezoek niet vastgesteld.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het plangebied is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de omgeving is eveneens geschikt als foerageergebied, ondermeer langs de Gammelkerbeek. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen zoals houtsingels om zich langs te verplaatsen. Dergelijke beplanting ontbreekt grotendeels in het plangebied.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Negatieve effecten op verblijfplaatsen gebouwbewonende vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten omdat de te slopen bebouwing vanwege de bouwkundige eigenschappen ongeschikt is als verblijfplaats voor deze soorten. Het is aannemelijk dat de aanwezige woningen een potentiële functie als verblijfplaats vervullen voor gebouwbewonende soorten vanwege de toegankelijkheid en het bufferende vermogen, waardoor een voor vleermuizen gunstig microklimaat ontstaat.

Negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes worden niet verwacht. Verwacht wordt dat met het verwijderen van de erfverharding en het beplanten van de nieuwe kavels meer geschikt foerageergebied voor de soorten ontstaat. Belangrijk is echter dat de hoeveelheid permanente verlichting op tot op heden onverlichte delen niet significant toeneemt, waarvoor zie kader.

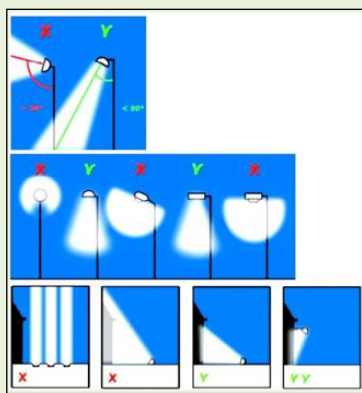
Kader - Verlichting

Een aantal nachtactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er zijn soorten die kunstlicht zoveel mogelijk vermijden, zoals watervleermuis, en er zijn soorten die rond

lantaarnpalen jagen, zoals rosse vleermuis. Bij het plaatsen van verlichting bij in- en/of uitvliegopeningen, vliegroutes en foerageergebieden kunnen barrières ontstaan waardoor de vleermuizen van de verblijfplaatsen, vliegroute en/of foerageergebied afzien.

Om lichthinder te voorkomen en het gebied aantrekkelijker te maken voor vleermuizen kunnen verschillende maatregelen getroffen worden:

- *verlichting alleen plaatsen waar het echt nodig is;*
- *verlichting alleen aan op momenten wanneer het nodig is (dynamische verlichting);*
- *verlaag de hoogte van de lichtmasten;*
- *beperk verstrooiing het licht tot een minimum door gebruik van aangepaste armatuur (zie figuur 4);*
- *toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting (amberkleurige UV-vrije ledlampen)*
- *geen verlichting plaatsen bij in- en/of uitvliegopeningen en vliegroutes.*

Figuur 3 Voorbeelden om verstrooiing te voorkomen

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied en de nabije omgeving onderdeel uitmaakt van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren waaronder egel, konijn, haas, vos, ree, kleine marterachtigen, mol en algemene (spits) muizensoorten, allen tabel 1 soorten uit de Flora- en faunawet.

Het is aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter (FF tabel 2). Tijdens het veldbezoek zijn oude uitwerpselen aangetroffen die vermoedelijk aan deze soort toebehoren. Aanwijzingen die duiden op recente aanwezigheid waaronder uitwerpselen zijn niet vastgesteld in het plangebied. .

Uit de literatuur is daarnaast het voorkomen bekend van de zwaar beschermde veldspitsmuis (FF- tabel 3) (Snaak, 2008). De exacte locatie van deze waarnemingen zijn onbekend en ingevoerd op uurhok niveau (5X5 kilometer). De soort wordt in diverse terreintypen aangetroffen waaronder jonge aanplant, overhoekjes, tuinen, bomenrijen langs zandwegen, bermen etc. (Snaak, 2008). Dergelijke vegetatie is langs de randen van het plangebied aanwezig.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Verwacht wordt dat als gevolg Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Aanwijzingen die duiden op recente aanwezigheid van de steenmarter waaronder (verse) uitwerpselen zijn niet vastgesteld in het plangebied. Negatieve effecten op de steenmarter kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten mits, wordt gewerkt buiten de kwetsbare (voortplantings) periode voor de soort.

Met de nieuwe inrichting van het plangebied dient rekening gehouden te worden met de veldspitsmuis. Ook in de nieuwe situatie dient het plangebied geschikt te blijven voor de soort. Indien maatregelen voor de soort getroffen worden, zijn negatieve effecten (en daarmee ook de gunstige staat van instandhouding) op de soort uit te sluiten. Indien deze maatregelen niet uitgevoerd worden, is (mogelijk) een ontheffing noodzakelijk. Er is voldoende soortgelijk biotoop aansluitend aan het plangebied aanwezig en het betreft een relatief kleine ontwikkeling. Het is aannemelijk dat de ontwikkeling op termijn leidt tot een vergroting van het leefgebied vanwege het verwijderen van de erfverharding en het aanbrengen van groen. Aanvullende maatregelen voor de veldspitsmuis bestaan uit:

- Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de veldspitsmuis om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, winterrust) te voorkomen. De voortplantingperiode van de veldspitsmuis loopt globaal van 15 maart tot 1 oktober. Het is niet bekend of de veldspitsmuis ook een echte winterrust houdt. In deze periode is de soort vooral kwetsbaar bij vorst en een sneeuwlaag. Afhankelijk van het seizoen en de weeromstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de veldspitsmuis.
- Vóór de uitvoer van grondwerkzaamheden dient enkele weken voorafgaand aan de werkzaamheden in het terrein, het terrein zoveel mogelijk handmatig opgeruimd te worden door het handmatig verwijderen van struiken, takken, dode vegetatie en dergelijke. Vervolgens dient de vegetatie kort gehouden te worden (machinaal), waarbij er in één richting wordt gewerkt, zodat aanwezige veldspitsmuizen de kans krijgen om te vluchten.
- Tijdens de graafwerkzaamheden dient er één kant opgewerkt te worden (Schrale en) ruige randen binnen en/of aan de randen van het plangebied laten staan/creëren.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk, mits aanvullende maatregelen genomen worden zodat negatieve effecten op veldspitsmuis uitgesloten kunnen worden.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort op een gelijke wijze beschermd in de Flora- en faunawet. Beleidsmatig heeft het Ministerie van Economische Zaken een onderverdeling gemaakt, gericht op de mate van verantwoording en afstemming van werkzaamheden versus het behoud van vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit betreft:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Overige broedvogels

Bij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden kunnen nesten van overige vogels soms ook jaarrond beschermd zijn. Dit is met name aan de orde bij grote ontwikkelingen of zeer bijzondere locaties. In de regel is dit niet aan de orde en zijn de nesten van de vogels alleen beschermd als ze in gebruik zijn.

Voorkomen en functie

Broedvogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van tuin en erf. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere merel, grasmus, tijtjaf, koolmees en pimpelmees vastgesteld. Nesten van deze soorten zijn niet vastgesteld.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in de half open kapschuur braakballen aangetroffen. Op basis van fotomateriaal gemaakt door de huidige bewoners is vastgesteld dat het om een bosuil gaat. Nestgelegenheid voor de bosuil ontbreekt, bijvoorbeeld in de vorm van een kast, ontbreekt in het plangebied. Het is aannemelijk dat de bosuil broedt in een van de omringende bouselementen. Verse braakballen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het is aannemelijk dat de schuur een functie heeft als rustplaats voor de bosuil.

Rond de bestaande woningen zijn enkele huismussen vastgesteld. Het is aannemelijk dat deze broeden in een van beide woningen. De omringende omgeving maakt onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de soort.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nestlocaties en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd. De huismus en de bosuil vallen onder deze bescherming. Het ontbreken van verse sporen van de bosuil indiceert dat de kapschuur in het plangebied een functie heeft als tijdelijke rustplaats voor de soort en derhalve niet behoort tot de vaste- rust en verblijfplaatsen. Verwacht wordt dat de voorgenomen ontwikkeling juist een positieve bijdrage levert ten aanzien van de functionele leefomgeving van de bosuil. Als gevolg van afname van erfverharding en toename van opgaande beplanting waardoor het aantal

prooidieren zal toenemen. Doordat de bouselementen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen, blijft de nestplaats van de soort behouden.

Negatieve effecten op de huismus kunnen redelijkerwijs uitgesloten worden omdat de nestplaats rond de woningen inclusief functionele leefomgeving bestaande uit groenblijvende heesters buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen.

Overige broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels.

5.4 Amfibieën en reptielen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Vanwege het grote areaal aan verhard terrein ontbreekt geschikt (land) biotoop voor amfibieën.

Reptielen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor amfibieën en reptielen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor deze soortgroep niet noodzakelijk geacht.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor amfibieën en reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied ontbreken watervoerende elementen. Geschikt leefgebied is voor deze soortgroep dan ook niet aanwezig.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde vissen verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde vissen niet noodzakelijk. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

5.6 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht. Een ontheffing Flora- en faunawet is niet aan de orde.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6

CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht. Beschermde (Flora- en faunawet) soorten worden wel verwacht.

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat in het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten), steenmarter en voor strikter beschermde broedvogels, veldspitsmuis en vleermuizen.

6.1 Zoogdieren

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Aanwijzingen die duiden op recente aanwezigheid van de steenmarter waaronder (verse) uitwerpselen zijn niet vastgesteld in het plangebied. Negatieve effecten op de steenmarter kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten mits, wordt gewerkt buiten de kwetsbare (voortplantings) periode voor de soort.

Negatieve effecten op de veldspitsmuis zijn redelijkerwijs uit te sluiten mits, aanvullende maatregelen genomen worden die de gunstige staat van instandhouding kunnen waarborgen.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten omdat potentiële verblijfplaatsen zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Verwacht wordt dat voorgenomen ontwikkeling een positief effect heeft op het foerageergebied van vleermuizen.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor zoogdieren niet noodzakelijk geacht.

6.2 Vogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

Negatieve effecten op de vaste rust- en verblijfplaatsen van de huismus en bosuil kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten omdat deze buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen en de werkzaamheden niet leiden tot aantasting of vernietiging van de functionele leefomgeving van de soorten.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor vogels niet noodzakelijk geacht, mits wordt gewerkt buiten het broedseizoen.

6.3 Uitvoerbaarheid van de plannen

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

6.4 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels): *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk onderdeel van leefgebied	Mogelijke verstoring	Nee	Zorgplicht, werken buiten kwetsbare perioden
3	Veldspitsmuis	Mogelijk leefgebied	Mogelijke verstoring en (tijdelijke aantasting leefgebied)	Nee	Aanvullende maatregelen, zorgplicht
3	Vleermuizen	Leefgebied	Geen	Geen	Zorgplicht
V	Vogels	Broedlocatie	Mogelijke verstoring	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
Vjaarrond	Huismus	Broedlocatie	Geen	Nee	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren
Vjaarrond	Bosuil	Tijdelijke rustplaats	Geen	Nee	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren

LITERATUURLIJST

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*, - *Nederlandse fauna* 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Nie H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*. SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.

Natura 2000: - www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Soortinformatie: - www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

- www.libellennet.nl

Waarnemingen: - www.telmee.nl